

Hidat verő ember

1950-ben született Szekszárdon. 1994-ben szentelték püspökké. 1994 óta a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia családreferens püspöke, 2003-tól az MKPK Hitoktatási Bizottságának elnöke, 2009-től tábori püspök.

Lukács László atyával gimnazista koromban találkoztam először. Nem személyesen, csak hírből. Győri bencés diák voltam. Az egyházi gimnazisták között kiváló kommunikációs hírháló működött. Akkor szinte mindegyik gimnáziumból ismertünk kiváló tanárokat. A Kecskeméti Piaristák egyik fiatal tanáráról legendás hírek terjedtek. Hogyan újítja fel a kollégiumot, nyaranta hogyan dolgozik együtt a diákokkal az új sportpálya kialakításában. Egy tanár híre terjedt, aki próbálta áttörni a falat a múlt és a jövő között, aki nem törődött bele az Állami Egyháziügyi Hivatal adta korlátokba, aki nem a múlt őrzője akart lenni csupán, hanem a jövő építője. Pezsgett az élet körülötte.

Győri kispapként már személyesen találkozhattam vele. Előjáróink lelkiyakorlat tartására hívták meg. A fiatal piarista tanár lenyűgözött bennünket lelkiyakorlatával. Akkora már többször hallottam elmélkedéseket, olvastam értekezéseket a Szentháromság titkáról, de tőle hallottam először úgy, hogy ehhez közöm van, hogy életem mintája, közösségi életünk alapja a Szentháromságos Isten életének belső lüktetése és gazdagsága.

Fiatal pap voltam már, és káplánként egyházmegyén belül is és azon túl is kerestük egymással a kapcsolatot. Szerte az országban elevenedett az ifjúsági pasztoráció, itt is ott is csendesen születtek az egyetemista csoportok, és a különböző városokban káplánkodó papok egymáshoz küldték fiataljainkat. Országos szintű papi találkozóink bátorítottak bennünket, egységesítették módszereinket, sok-sok ötletet nyújtottak, hogy ne szűküljünk be. Különböző fórumainkon ott voltak közöttünk a szerzetes paptanárok, közöttük Lukács László atya is. Angol nyelvtudásával, irodalmi műveltségével, utazásaival Spanyolország, Anglia és más jelentős európai országokba, ablak volt ő számunkra, egész Európára, hozzászólásaival gazdagodott teológiai látásunk. Tárgyi tudása, egyházszerete, velünk való közösségvállalása, lelkesítő segítség volt.

A 89-es fordulat után ott volt szürke eminenciásként az egyház újjászületésénél. Kapcsolatait, széles horizontú látását, irodalmi adottságait mind-mind bevetette, hogy a szabadság adta lehetőségek közepette bontakozhassék a Magyar Egyház. Nunciusok, püspökök kérték ki véleményét. Egyik háttérmunkása volt a Szentatyá magyarországi látogatásának, segített fogalmazni a pápalátogatás üzenetét. Önmagát nem kímélve küzdött, dolgozott, hogy az Evangélium az új társadalmi, politikai helyzetben, a modern technikai eszközök segítségével minél több kortárshoz eljuthasson.

Lukács atya hídverő ember volt közöttünk.

Hidat vert múlt és jövő között. Még a II. Vatikáni zsinat előtti egyházból indult szerzetes-paptanári pályája. De már a zsinat átjárhatta életét, és szellemi tágasságával a holnap egyházát építhette.

Hídat vert az egyházmegyes és szerzetes papok között. Annak idején talán felsőbb szándékoknak engedelmessé, talán különböző félelmek miatt a szerzetes paptanár inkább a rendház és a gimnázium zártságában élt, ő pedig közénk állt, velünk élt és osztotta gazdagságát, hogy aztán tovább adhassuk azt másoknak.

Hídat vert ő Európa és kicsi országunk között. Az átlagember még alig utazhatott, keveset tudhatott a zsinat konkrét kezdeményezéseiről, ő hozta közénk Mertont, Rahnert, a modern antropológiai látást. Apró örömeinket belevonta az európai vérkeringésbe.

Hídat vert ő nagyhírű szent kortársaink és közöttünk, akik a vasfüggöny mögött éltük mindennapjainkat. Megosztotta velünk találkozásait Roger testvérral és Teréz anyával. Nemcsak lelkesen tudott róluk beszélni, de üzenetük is eljutott hozzánk.

A piarista szerzetes elkötelezettje a katedrának, az oktatásnak és a nevelésnek. Az ő élete is összenőtt az iskolával. A katedra, az iskola folyosója mindennapi élettere volt. Nemcsak tanított, hanem nevelt is. A gazdagság, amit intellektusában és szívében hordozott, nagyon hamar túlcserült az osztálytermeken. Nemcsak tanára, prefektusa volt a rábízottaknak, hanem gyóntatója is. Boldogan tekint azokra a nem kisszámú fiúkra, akik vezetése alatt felnövekedve szerzetesekké, papokká formálódtak. Katedrája túlnőtt a piarista gimnáziumok falain. Alapító atya lett a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskolának. Nemcsak intézményt alapított, hanem egy sajátos lelki, szellemi légkört hordozó iskolát, amely hamarosan vonzotta nemcsak a szerzetes-növendékeket, hanem a világiakat is. Ugyanakkor katedrájává lett sok-sok alkalommal a rádió mikrofonja, a televízió képernyője, újságok interjú-oldala, előadóterem pulpitusa, sok-sok folyóirat és újság, legfőképp a Vigilia hasábjai.

XVI. Benedek pápa egy helyen arról beszél, hogy a nevelés feladata az egyház Evangéliumot hirdető küldetésének integrális része. Az igazi nevelést mindaz jellemzi, ami szép, jó és igaz, elvezet a tanúságtévő keresztény életre, amelynek lényeges elemei a személyes találkozás, az ismeret és a megosztás vágya. E három elem között dinamikus kapcsolat kell, hogy legyen. Lukács atyánál az oktatás és nevelés az Evangélium hirdetésének integrális része lett. Katedrán, vagy szószéken állva, a média adta lehetőséget kihasználva nem tett mást, mint hirdette a rábízott és meghallott Evangéliumot.

Benedek pápánknak egy másik gondolata is segít megérteni Lukács tanár úr küldetésstudatát. A Szentatya szívesen beszél olykor az „intellektuális szeretetről”. E fogalom alatt a szeretet azon megnyilvánulását érti, amely átéli a fiatalok igazságra való elvezetésének felelősségét. A nevelés méltósága abban áll, tanítja, hogy hozzásegíti a fiatalt az igazi örömhöz, és a tökéletességhez. Az „intellektuális szeretet” elvezeti a fiatalt oda, hogy szabadságát az igazságra alapítva élje meg, hogy legyen jövőlátása, és késztetést érezzen arra, hogy szolgálja a társadalmat és reményt ébresszen másokban is. Lukács atya törekeny alkatával ezt a fajta igényességet hordozza

közöttünk: intellektuális szeretettel törekszik odafordulni minden jóakarató emberhez.

Ahogy egész lényéből hiányzik a teatralitás, úgy vallásosságából is. Szerényen éli meg hitét, nem szónokol nagyokat, csak csendesen, pontos fogalmazással formálja meg gondolatait, üzeneteit.

Most, hogy már aranymisésként él közöttünk, szemünk sarkából sokan figyelünk még rá. Egyre inkább visszahúzódik a Rendház csendjébe, nem akar középpontban állni, mindenáron szólni. Szemléli világunkat és olykor írni kezd, leírja tisztuló és mélyülő gondolatait, hogy ma is gazdagodjunk általa.

Az akkori fiatal papok nagy része már túl van a hatvanon, ahogy szokták mondani, egyre inkább összeöregszünk, de ha olykor-olykor találkozunk, nem nosztalgiázunk, hanem a jövőről beszélünk, az Életről, amely Krisztusban gyökerezik és szeretne tovább áradni rajtunk keresztül is.

Kedves Lukács atya, köszönjük, hogy velünk voltál, hogy velünk vagy, és gazdagodhattunk gazdagságodból. Az Úr tegye gyümölcsözővé napjaidat.

A KAIROSZ KIADÓNÁL MEGJELENT:

LUKÁCS LÁSZLÓ: AZ IDŐK JELEI NYOMÁBAN

Lukács László, a Vigilia főszerkesztője két évtizede kutatja és vizsgálja „az idők jeleit” a rendszerváltozás utáni magyar társadalom és az egyház életének eseményeiben. Megfigyeléseit és elemzéseit, kritikáit és javaslatait többnyire a lap első oldalán, máskor hosszabb tanulmányokban tette közzé. Arra hívta hívja meg olvasóit, hogy együtt próbálják értelmezni napjaink történéseit, mert azok nemcsak felhasználható és feldolgozandó tapasztalatokkal szolgálnak, hanem Isten üzenetét is közvetítik számunkra, hiszen az üdvösség története íródik általuk. Kötetbe összegyűjtött és egységes szerkezetbe foglalt „jegyzetei” sajátos fénytörésben, amolyan panoráma-tükörben mutatják be és értelmezik az elmúlt húsz évnek történelemmé kristályosodott hazai és külföldi eseményeit. Bizalommal hívja meg olvasóit is ezek tanulmányozására, felidézve a múltat, tanulságul a jelennek és útmutatásként a jövőnek.

A könyv megvásárolható a Kairosz Kiadónál: 1134 Budapest, Apály utca 2/B; E-mail: kairosz@hu.inter.net; Telefon: 359-9825; Fax: 359-9825 és a Vigilia Kiadóhivatalban: 1052 Budapest, Piarista köz 1. IV. em. 420. Telefon: 317-7246; 486-4443; Fax: 486-4444; E-mail: vigilia@vigilia.hu